

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/νση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
Πληροφορίες: Μ. Κουλαφέτη
Τηλέφωνο: 2131516209
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.: 668Ε

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΚΟΙΝ.: Πολιτική Γραμματεία Υφυπουργού
Κοινωνικής Ασφάλισης

ΘΕΜΑ: «Εξηγήσεις για την εγκύκλιο Τσακλόγλου και τις διπλές συντάξεις σε αιρετούς».

ΣΧΕΤ.: Η με αρ. πρωτ. **5023/4-5-2022 Ερώτηση**.

Σε απάντηση της παραπάνω Ερώτησης που κατατέθηκε στη Βουλή από τους Βουλευτές κ.κ. Ξενογιαννακοπούλου Μαριλίζα, Ζαχαριάδη Κώστα, Χατζηγιαννάκη Μιλτιάδη, Φωτίου Θεανώ, Αβραμάκη Ελευθέριο, Αλεξιάδη Τρύφωνα, Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία), Αυγέρη Θεοδώρα (Δώρα), Αυλωνίτη Αλέξανδρο - Χρήστο, Βαρδάκη Σωκράτη, Βαρεμένο Γιώργο, Βέττα Καλλιόπη, Γιαννούλη Χρήστο, Γκιόλα Γιάννη, Δρίτσα Θεόδωρο, Ελευθεριάδου Σουλτάνα, Ζουράρι Κωνσταντίνο, Ηγουμενίδη Νίκο, Θραψανιώτη Εμμανουήλ, Καλαματιανό Διονύσιο - Χαράλαμπο, Κασσιμάτη Ειρήνη (Νίνα), Καφαντάρη Χαρούλα (Χαρά), Κόκκαλη Βασίλειο, Λάππα Σπυρίδωνα, Μάλαμα Κυριακή, Μαμουλάκη Χαράλαμπο (Χάρη), Μάρκου Κωνσταντίνο, Μεικόπουλο Αλέξανδρο, Μπάρκα Κωνσταντίνο, Μπουρνού Γιάννη, Μωραϊτή Αθανάσιο (Θάνο), Νοτοπούλου Κατερίνα, Ξανθό Ανδρέα, Παπαηλιού Γιώργο, Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη), Πούλου Παναγιού (Γιώτα), Ραγκούση Γιάννη, Σαντορινιό Νεκτάριο, Σαρακιώτη Γιάννη, Σκούφα Ελισσάβετ (Μπέττυ), Συρμαλένιο Νίκο, Τζούφη Μερόπη, Τόλκα Άγγελο, Τριανταφυλλίδη

Αλέξανδρο, Φάμελλο Σωκράτη, Φίλη Νίκο, Χαρίτου Δημήτριο (Τάκη), Χρηστίδου Ραλλία και Ψυχογιό Γεώργιο, σχετικά με την δυνατότητα που δίνεται, με εγκύκλιο του Υπουργείου μας, σε μία ευρεία κατηγορία αιρετών να λαμβάνουν και δεύτερη σύνταξη, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η εγκύκλιος του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων που εκδόθηκε στις 20 Απριλίου 2022 αποτελεί προϊόν πολύμηνων διαβουλεύσεων σχετικής Ομάδας Εργασίας για την επεξεργασία των ασφαλιστικών θεμάτων αιρετών, που συστάθηκε με την υπ' αριθμ. 10180/Δ1.3120/04-03-2021 απόφαση της Γενικής Γραμματέως Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΑΔΑ: 9ΠΗΟ46ΜΤΛΚ-ΘΜΥ).

Η εν λόγω ομάδα, στην οποία συμμετείχαν στελέχη τόσο της Γενικής Διεύθυνσης Κοινωνικής Ασφάλισης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων όσο και του e-ΕΦΚΑ, ανέλαβε να διαχειριστεί μεγάλο όγκο πολύπλοκων ερωτημάτων του φορέα, αναφορικά με σοβαρά θέματα ερμηνείας και εφαρμογής του ν. 4387/2016, που είχαν οδηγήσει επί της ουσίας σε πάγωμα των διαδικασιών απονομής σύνταξης, ιδίως σε ασφαλισμένους με ειδικό καθεστώς, όπως είναι οι αιρετοί.

Η αποσαφήνιση των ως άνω ερμηνευτικών και εφαρμοστικών ζητημάτων, επιτρέπει στον e-ΕΦΚΑ να προβεί στις αναγκαίες επιχειρησιακές και μηχανογραφικές προσαρμογές, προκειμένου να διευκολυνθεί η διεκπεραίωση των εν λόγω υποθέσεων και, εν τέλει, να ολοκληρωθεί η διαδικασία απονομής των οικείων συντάξεων στους ενδιαφερόμενους ασφαλισμένους, για τους οποίους σημειώνονται χρόνοι αναμονής που μπορεί να υπερβαίνουν ακόμη και τα πέντε έτη.

Η εκδοθείσα εγκύκλιος αντιμετωπίζει με τρόπο ολιστικό το προπεριγραφόμενο πρόβλημα, καλύπτοντας τις εξής ευρείες θεματικές:

- Τη διαδοχική ασφάλιση αιρετών και λοιπών συνταξιούχων.
- Την αξιοποίηση του χρόνου ασφάλισης, με διάκριση σε πρόσωπα με πρώτη συνταξιοδότηση πριν και μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016 και
- Την απασχόληση συνταξιούχου και τον τρόπο αξιοποίησης του χρόνου ασφάλισης από αυτή, για την αύξηση της σύνταξης.

Με την εγκύκλιο επιλύεται καταρχάς το θέμα της διαδοχικής ασφάλισης των αιρετών. Συγκεκριμένα, παρέχονται διευκρινίσεις για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, τον προσδιορισμό του χρόνου ασφάλισης και τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών των ασφαλισμένων που έχουν υπηρετήσει σε αιρετές θέσεις και

μάλιστα με ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς, έχουν δηλαδή εκλεγεί για πρώτη φορά μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2012.

Για την κατηγορία αυτή εξακολουθεί να ισχύει το επιμέρους ειδικό θεσμικό πλαίσιο αναφορικά με τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού τους δικαιώματος, όχι όμως και αναφορικά με τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών τους, οι οποίες εμπίπτουν πλέον στους γενικούς κανόνες υπολογισμού του ν. 4387/2016. Η προσέγγιση αυτή δίνει τη δυνατότητα υπολογισμού του ποσού της σύνταξης με βάση το σύνολο του ασφαλιστικού βίου του ενδιαφερόμενου, επιτρέποντας την εφαρμογή της διαδοχικής ασφάλισης χωρίς δυσμενείς διακρίσεις σε αυτήν την κατηγορία ασφαλισμένων.

Στην εγκύκλιο παρέχονται επίσης οδηγίες για την αξιοποίηση του χρόνου ασφάλισης από απασχόληση συνταξιούχου σε πρόσωπα, στα οποία ο νόμος Κατρούγκαλου δεν έδινε τη σχετική δυνατότητα, με αποτέλεσμα να αδυνατούν να αξιοποιήσουν το χρόνο ασφάλισής τους, παρότι ασφαλιζόνταν ως συνταξιούχοι σε απασχόληση υπακτέα στην ασφάλιση του e-ΕΦΚΑ, κατέβαλαν τις προβλεπόμενες εισφορές και υφίσταντο μειώσεις στη σύνταξή τους με βάση το πλαίσιο που ίσχυε πριν τον ν. 4387/2016.

Προκειμένου να αποκατασταθεί η σχετική ανισότητα, ο ν. 4670/2020 έδωσε ρητά τη δυνατότητα αξιοποίησης του χρόνου ασφάλισης σε περιβάλλον e-ΕΦΚΑ. Στην εγκύκλιο καταγράφονται οι προϋποθέσεις που θέτει ο νόμος προς τον σκοπό αυτό. Μία από αυτές τις προϋποθέσεις είναι οι διατάξεις πριν τον ν. 4387/2016 να προέβλεπαν την αξιοποίηση του χρόνου ασφάλισης από απασχόληση συνταξιούχου.

Τέτοιες διατάξεις είναι για παράδειγμα αυτές του άρθρου 16 του ν.3863/2010 και του άρθρου 10 του ν.3865/2010 που ρητώς προέβλεπαν την αξιοποίηση του χρόνου ασφάλισης από απασχόληση συνταξιούχου.

Αντιθέτως, η διάταξη της παρ. 8 του άρθρου 58 του π.δ. 169/2007, που ορίζει ότι *“δεν καταβάλλεται από το Δημόσιο Ταμείο διπλή σύνταξη”* δεν συνιστά διάταξη που εμποδίζει την αξιοποίηση του χρόνου ασφάλισης για την προσαύξηση της σύνταξης, καθώς αναφέρεται στην καταβολή σύνταξης και όχι στην προσαύξηση της ήδη καταβαλλόμενης με χρόνο ασφάλισης από απασχόληση συνταξιούχου, η οποία χορηγείτο τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα.

Προς επίρρωση των ανωτέρω, σε εφαρμογή της διάταξης αυτής εκδιδόταν πράξη κανονισμού σύνταξης για κάθε ξεχωριστά θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα, σε περίπτωση που προέκυπταν περισσότερα συνταξιοδοτικά δικαιώματα με βάση τη συνταξιοδοτική νομοθεσία του Δημοσίου.

Με την υπ' αριθμ. 233/2017 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, την οποία έκανε αποδεκτή η πρώην Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κα Αχτσιόγλου, προσδιορίστηκε -μεταξύ άλλων- η έννοια του "δημοσίου ταμείου".

Στη γνωμοδότηση αναφέρεται, ότι για να ισχύει η απαγόρευση της "διπλής σύνταξης" θα πρέπει να αφορά παροχές, η πληρωμή των οποίων βαρύνει αποκλειστικά και μόνο το Δημόσιο Ταμείο. Η απαγόρευση παύει να ισχύει, όταν χωρεί μεταφορά της αρμοδιότητας πληρωμής της συνταξιοδοτικής παροχής σε άλλον ασφαλιστικό οργανισμό ή φορέα. Αυτό σημαίνει, ότι από 01.01.2017 οπότε και λειτουργεί πλήρως ο ΕΦΚΑ, δεν έχει πλέον έρεισμα η απαγόρευση καταβολής διπλής σύνταξης από το Δημόσιο Ταμείο, με δεδομένο ότι ο νέος φορέας έχει αναλάβει αυτοτελώς την αρμοδιότητα πληρωμής της συνταξιοδοτικής παροχής και διαφοροποιείται πλέον αναμφίβολα από το δημόσιο ταμείο.

Η εγκύκλιος ακολουθεί πιστά το σκεπτικό της προαναφερόμενης γνωμοδότησης και αφορά στο σημείο αυτό κυρίως πρόσωπα, που είναι ήδη συνταξιούχοι και είχαν την ιδιότητα τόσο του αιρετού όσο και του δημοσίου υπαλλήλου ή λειτουργού. Αυτή η κατηγορία ασφαλισμένων κατέβαλε εισφορές και για τις δύο υπακτές στην ασφάλιση ιδιότητες. Όμως, στην περίπτωση θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος από δύο διαφορετικές ιδιότητες, οι μεν αιρετοί που εργάζονταν στον ιδιωτικό τομέα ελάμβαναν δύο συντάξεις, οι δε αιρετοί που εργάζονταν ως δημόσιοι υπάλληλοι ή λειτουργοί ελάμβαναν μόνο μία.

Για τα πρόσωπα αυτά που έχουν ήδη θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα και έχουν καταβάλει τις αντίστοιχες εισφορές στο συνταξιοδοτικό καθεστώς του Δημοσίου, η εγκύκλιος παρέχει τη δυνατότητα αξιοποίησης όλων των χρόνων ασφάλισης, για τη λήψη είτε μίας ενιαίας ανταποδοτικής σύνταξης είτε δύο ανταποδοτικών συντάξεων. Καθίσταται, λοιπόν, πρόδηλο, ότι όχι μόνο δεν πρόκειται για μεροληπτική ή ευνοϊκή μεταχείριση της συγκεκριμένης κατηγορίας ασφαλισμένων αλλά, αντίθετα, η εγκύκλιος υπηρετεί την ισονομία, συντελεί στην εναρμόνιση της μεταχείρισης διαφορετικών κατηγοριών ασφαλισμένων και ενισχύει τη γενικευμένη εφαρμογή του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου.

Με βάση το νόμο και τις παρασχεθείσες οδηγίες, ο ΕΦΚΑ οφείλει να καταβάλει παροχές συνταξιοδοτικής φύσης, για τις οποίες όχι μόνο έχουν καταβληθεί εισφορές, αλλά έχουν οδηγήσει και σε θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, όπως συμβαίνει

και στην προκειμένη περίπτωση των αιρετών που είχαν και την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου ή λειτουργού, για τους οποίους μάλιστα έχουν ήδη εκδοθεί και οι σχετικές συνταξιοδοτικές πράξεις.

Σε συνέχεια των ανωτέρω, προκύπτει ότι οι υπαγόμενοι στα διαλαμβανόμενα της εγκυκλίου έχουν τη δυνατότητα να αναβιώσουν τις πράξεις αυτές, με την υποβολή σχετικού αιτήματος. Αιτήματα που γίνονται δεκτά από τον ΕΦΚΑ, οδηγούν στην καταβολή της παροχής από την πρώτη μέρα του μήνα που ακολουθεί την υποβολή της αίτησης και αναδρομικά από την ημερομηνία υποβολής της.

Συνοψίζοντας, επισημαίνεται ότι τα διαλαμβανόμενα στην εγκύκλιο αποσκοπούν στην ερμηνεία των υφιστάμενων ρυθμίσεων, κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζονται και για όσους υπηρέτησαν κατά τη διάρκεια του ασφαλιστικού τους βίου σε αιρετές θέσεις, δικαιώματα τέτοιου είδους και έκτασης που ήδη αναγνωρίζονται και εφαρμόζονται και στους υπόλοιπους ασφαλισμένους, στο γενικότερο πλαίσιο της προσπάθειας ενοποίησης των κανόνων απονομής των παροχών.

Τα ζητήματα αυτά, ιδίως όταν στο επίκεντρό τους τίθεται η εναρμόνιση κανόνων και παροχών, δεν θα έπρεπε να αποτελούν αφορμή για πολιτική αντιπαράθεση. Για τον λόγο εξάλλου αυτό, η προσπάθεια πολιτικής εκμετάλλευσής του για δημιουργία εντυπώσεων, πέφτει στο κενό.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΣΑΚΛΟΓΛΟΥ